

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési díjak
Hatoszor hasznosított gármérod per vagy annak tere 6 k.
Bátyegydij minden hirdetés után 30 k. Nagybő és grakoribb
hirdetéseknél külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:
Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.), Hassenstein et Volger (Wallfischgasse 10.) Bud. Mosse Publicistische Bureau Budapest. Hassenstein és Volger hirdetés köv. irodája. Weiss Mór hirdetések felvétel irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest Servitertár 6. sz.

Nyilviltéri czikkok
gármérod sora után 25 k. ártetendő.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők

Kiadó-hivatal: ☐ I. díjazás, hová az előfizetések és hirdetések küldendőek

A szerkesztőség.

MÁSODIK KÖTET.

asvár.

— De bácsi, talán szüksége van most pénzre?

— Bizonyosan van. S meg is fogom fizetni, mihelyt nekem is lesz. Most éppen, kevesebb pénzrel rendelkezem mint valaha, mert az a kevés, mi Anna nénéd halálakor kezemhez jutott, vajmi gyorsan elfogyott. Néha számígtatom, hogy valyon mire is mehetett fel, hanem ép oly könnyű volna ama kókus-dió faleveleit megszámlálnom, mint ezt megmondanom.

— Nagyon sajnálom a dolgot, felelt Edina.

Nagyon költségesen is éltek bácsi.

— Minden kiegyenlítődik, csak egyszer megkapjuk az eltévedt értékpapirokat, kiáltott fel az örnagy vidáman. Azt mondja Street, legalább is tizenöt-husz ezer font árú kell hogy legyen.

— De az azért még sem egészen bizonyos Ferencz bácsi, ő sem tudja egész biztosssággal, ha

Köszönöm kedves Ferencz bácsi, de nekem valóban nincs szükségem pénzre. Neked szüksé-

játszodnám veletek.

bal tapodják. Talán rossz szived volna Károly?

(Folyt. köv.)

vátországbán még létező keresztény fölkelő csapat, meglepte a Grumelsch hegyregeben tanyázott mohamedán fölkelőket, lefegyverezte azokat és Petrovácz felé hajtott.

Reinländer vezérőrnagy jelenti Zavalje-ből szept. 19. este 7 órakor: Bihács vára ma kapitultált. A császári csapatok délután 4 órakor vonultak be a várba, melyben öt ágyút, s ezek közt négy nehézlővegűt s más fegyvereket, s jelentékeny lőszerkészletet foglaltak el. Rendes török katonaságból egy tőrsziszt volt a várban, és az ágyúk ellátásához szükséges legénység.

Samácáról szept. 11-ről írja egy az 52-ik ezredhez beosztott Jellasi ezredbeli kőzvet. Az éjszaka igen nagy eső volt, szerencsére egy félsezer alá menekültem, hol lovak szoktak állani. Itt irom leveleimet is a bornyumon. A kik vezették vannak, azok ugyan megáztak, mert tegnap esti 9 órától fogva most is folyton esik. Akkora a sár, hogy majd a csizmát húzza le a lábunkról. Tegnap a törökök átlövöldöztek a vízen, de mi nem viszonzozhattuk lövéseiket, mert nem volt megengedve, — de már ki van adva a parancs s ennek a baka nagyon örül. Annak is bereischaftot kell éjjel-nappal tartani, a ki szolgálásban nincs. Brood ba (ide 4—5 stáció) 300 foglyot hoztak és a mi ezredünkben is több beosztult fekszik ott. Hallottam, hogy a fölkelők golyóinak a hátulja (?) üres és mérge van bennük s ennélfogva azt, a kit a golyó ér, nem képesek az orvosok sebéből kigyógyítani. A törökök golyója két akkora, mint a mienk és fegyverük messzebbre visz. Minket az aggaszt leginkább, hogy a nagy teher alatt kifutunk s a nagy melegben könnyen megcsúszhatunk. Mert legálább is négysezer akkora meleg van itt, mint otthon szokott lenni.

A Presse tudósítója beszélgetett Philipovich tábornokkal. Szóba jött az is, hogy a török kormány támogatja a fölkelőket. A főparancsnok hivatkozott e részben a fegyverek és lőszeresek nagy tömegére, mely föl volt halmozva az országban. Mindegyik helységben, a melyen keresztül jöttünk, jelentékeny fegyver- és lőszertár volt, egész Bosznia nagy fegyvertárhoz hasonlít, melyből egy egész hadsereget el lehetne látni. Magában Szerajevóban 4 millió fegyvertöltényt, 10,000 értékes ágyulövet, 500 mázsa puska-por, mindenféle új szerkesztési fegyvereket, Henry-Martini, Snider, Peabody, Winchester puskákat találtunk. Törökország aligha halmozott össze nagyobb fegyverkészletet Oroszországgal ellen, és bajosan lehet elképzelni, hogy honnan vette az erre szükséges jelentékeny pénzüsszeget.

Külföld.

Párisi táviratok szerint Romansban a doornai kerületben Gambetta a hó 18-án több kerület képviselőitől és szenatoroktól körülvevő 10,000 hallgató előtt nagy beszédet tartott, melyben a republikánusok magatartását igazolta s ama belső kérdések taglalásába bocsátkozott, melyeket rövid idő alatt kell megoldani. Gambetta a marsall elbocsátásáról beszélt s azt mondta, hogy az eshetőség épen nem veszélyes, mivel a helyettesítés mindjárt az elbocsátás után be fog következni; az elnöknek azonban nem kellene visszavonulnia s ezt nem is fogja megtenni, mert az egyáltalában nem fekszik érdekében. Gambetta a bírói hivatal elmozdíthatatlansága hívének vallotta magát, a kormányellenes hivatalnokok helyettesítését kérte, megdicsőítette a hadsereget, sikra szállt a klerikalizmus ellen és az egyetem részére a fokozat adományozó jog visszahelyezését kérte. Végre ragaszkodott a francia hitel megerősítésének szükségességéhez s formáliszerűleg a konvenció-járadék ellen nyilatkozott. Gambetta beszédét élénk tetszéssel fogadták. Gambettát a lakosság egész ulján Lyonból Valenceig az egész Rhone mentében ünnepélyesen fogadták.

A Pol. Corr.-nek távirják Belgrádból: Boszniából érkezett tudósítások szerint, Hadisi Loja Zvornikba érkezett. — A brekai kerületből kiűzött fölkelők Bjelinába vonultak vissza, s ott elcsúszolják magukat.

Bukarestből távirják a Pol. Corr.-nek: Azon okirat kihirdetése, melyben a fejedelem a maga számára a „királyi fenség” címet veszi föl, legközelebbre várható. Romániának bécsi, párisi és berlini ügynökei mint „felhatalmazott miniszterek” fognak aacreditáltatni.

Skobeleff tábornok nyilvánosan kijelentette, hogy Oroszország a berlini szerződés dacára, 100 ezer embert fog tartani Bulgáriában és 45.000-et Ruméliában.

A porta állítólag egy körsürgőnyt készít elő annak megzafolására, mintha vonakodnék eleget tenni a berlini congressus határozatainak. A sürgöny részletesen kiterjeszkedik a nehézségekre és azon biztosítást tartalmazza, hogy a porta a legáljabb modorban fog eleget tenni minden nemzetközi kötelezettségének.

Bukarestből írják: Franciaország, Ausztria-Magyarország és Belgium közpuli a román függetlenesség elismerésével lobogókat bevontak. Állítják, hogy Franciaország és Ausztria-Magyarország képviselőket taljhatalmu követési rangra fogják emelni, s hogy a többi hatalmak követni fogják a példát.

Mint hogy Oroszországnak az a kívánsága, hogy Besszarábiának visszaszáda minden formalitás tekintetbevételevel történjék, ezen ügyben a kamara összejeléseig semmi lépést nem lehet tenni. A román miniszternek Bécsben tett látogatásának állítólag az volt célja, hogy kikérje Ausztria-Magyarország beleegyezését arra nézve, miszerint a fejedelemség határai rektifikáltsanak. A románok azt állítják, hogy ők a Dobrudzsában sehol sem találunk alkalmas helyet a Dunán való hidverésre, ugyanazért egy keskeny földdarabot kívánnak, mely Szilisztria felé a folyóval határos, Ausztria-Magyarország semmit nem akar hallani az egész dologról, s a románokat addigi szövetségeseikhez utasítja.

Varsóból írják a Vorstadt-Zeitungnak: Eleintén kevés hitlere talált az a hír, hogy T o t l e b e n tábornok lesz Kotzebue grófnak, Lengyelország helytartójának utódja, mert nem tudták kimondani az emberek, hogy tulajdonképpen miért adnak a legjobb orosz stratégának olyan állomást, a melyre kevésbé alkalmas, és hogy miért neutralisálják őt eképen. De ennek is megvan a magyarázata. A hír alapos és katonai körökben származik. Nem kell megfellekednünk arról, hogy a lengyelországi helytartó, egyszerűsind a lengyelországi hadaknak is fővezére. Mint helytartó tehát, zaj nélkül kapja meg a kipróbált stratégia e fontos állomást, a mi Ausztria-Magyarországgal kitörhető bonyodalmas esetre nagyon is tanácsos intézkedésnek látszik. Banja tinsky herceg már visszaérkezett Pétervárról, a hova hívták őt. Az a remény, hogy concessioakat fog kieszközölni Lengyelország részére, hiunak bizonyult. Banjatsnki valóban iparkodott megbékíteni a cárt a lengyelekkel. Miután kimerítet jelentést tett a lengyelországi állapotokról, kimondotta véleményét, hogy itt van ideje Lengyelországgal is tenni valamit. A cárt megszakította őt: „Beszéljünk másról, hogy van a feleség.” Banjatsnky felesége pedig már évek óta beteg.

Elmondottuk ezt a hírt és combinációt, és megjegyezzük, hogy azoknak pikáns, de bizony kóholt izuk van.

Az insurrectio a novi-bazári kerületben teljes virágában áll. A kormányhatalmat ott Ahmed bég Csuri ragadta magához, s azt valódi despotikus módon kezeli. Katonai dolgokban tanácsadójá és jobb keze a bégnek Szulejman bej, volt tábornoki tiszt, Mukhtar pasa alatt a hercegovinai hadjáratokban.

A jeles bég a következő katonai intézkedéseket tette: Egész erővel neki látott Novi-Bazár erődítéséhez, 150 mohamedán lovassal kibajtatott néhány száz „gyaurit”, kik most éjjel-nappal dolgoznak s jelenleg már hat sánczatot és két erődítményt az Novi-Bazár körül, Lengyelországgal régi és három fontos övű ágyuval. A bég azt reméli, hogy az alban lig á t ő l nem sokára elegendő számu ágyut fog kapni. A sánczatok és védművek egyébiránt sok értelemmel vannak építve. Az ágyuküldemény siettetése miatt Izmail bég Vakumicsel is utazott Prizrendbe.

Azonkívül a Jáv or-hegyi szorozok, valamint azok, melyek Bosznia-ba vezetnek, megerősítettek; a kerületben van összesen 18 oly megerősített pont, melyek egy-egy ágyuval vannak ellátva, de alig birnak nagyobb fontossággal a „kulánál” (erődített őrháznál).

Ahmed bég többi intézkedései a nép fölfegyverzésére vonatkoznak. A novi-bazári kerületben eddig 15—18,000 ember áll fegyverben. Ezek zöme a hegyzorosokban foglal állást: Szejnicánál és Visegrádnál 3000, Novi-bazárban és Novi-városban pedig 4000 ember. Az egész fölkelő seregben alig van 2000 fegyveres keresztény. A kereszténynek pénzrel kiáltják, vagy pedig munkára alkalmaztatják magukat.

A fölkelő vezérek a napokban értekezletet tartottak Novi-Bazárban, mely igen zajos volt. Megjelent abban Ibrahim bosa is, ki szemrehányást tett az uraknak, hogy nem köldtek Bosznia-ba segélycsapatokat, bábar Hadsí Lójának ez irányban nagy ígéreket tettek. Abban történt tehát megállapodás, hogy 8 táborot fognak Bosznia-ba küldeni. Nevezetes körülmény, hogy a Bosznia különböző pontjain harcolt insurgensek, kik Novi-Bazárba futamodtak, csodás dolgokat beszéltek az osztrák-magyar csapatok nagy vítezéséről és fegyvereik kitűnő voltáról; úgy hogy a fölkelőket meglehetősen panique fogja el. Ezért Ahmed bég halállal fenyegeti azokat, kik csak egy dicsőő szót is mondanának az osztrák-magyar csapatokról.

Az angol lapok magyarázatokat adnak Salisbury ama vonakodásához, hogy a berlini indítvány értelmében, a porta ellen együttesen alkalmazandó föllépéshez csatlakozzék. Az angol cabinet ugy vélekedett, hogy arra, hogy portát nyersebb vagy simább modorban nyomást gyakoroljanak, semmi ok nem forog fenn. Európában és Ásiában egyaránt csak Oroszországot illetheti szemrehányás a késedelemzésért. Oroszországnak semmi joga késedelemmel vádolni a portát. Ugyanez áll Ausztriára is. Előbb be kell bizonyítani, hogy a porta, szándékosan gördit akadályokat az occupatio útjába.

Horvátország legjavasabb ügyvéde sem magyarázhatná ki a berlini szerződésből, hogy a por-

lának kötelessége, megkönnyíteni az occupatiót Ausztria számára. S még Görögország is panaszt emel a porta ellen, mert ez nem traktálja malozsával, melyet illetelmes magaviselésének jutalmul követel. Némi türelem tehát minden oldalra ajánlható volna, különösen pedig a görögöknek, kik könnyen még kellemetlenebb helyzetbe juthatnak mint Ausztria, mely bámulatos módon érti azt a kevésbé irigylendő művészetet, hogy türelmes néző legyen akkor, midőn gyorsan kellene cselekednie, és mohón cselekszik, midőn a türelmes néző szerepét kellene játszania.

A hercegovinai helyzet.

A hercegovinai helyzetéről írják a Politische Correspondenznek Mostárból szept. 10-kéről:

Mióta kezünkbe került Trebinje, szilárdul az az a meggyőződés, hogy az egykori hercegovinai fölkelők, kik egy ideig egészen gyanus magaviseléslet tanúsítottak, és Bilek mellett a jelen körülményekhez képest fontos állást foglaltak el, aligha fogják támogatni a mohamedán fanatikusok ügyét. A megszálló sereg helyzete nagyon megkönnyepedett és egyszerűbbé lett. A Jovanovics által több helyen megvert és szétszór bandák romjai legtöbbnyire a montenegrói határ mellett tartózkodnak, és Nikita fejedelem magatartását véve tekintetbe, melyet az itteni eseményekkel szemben tanusit, több a valószínűség, hogy a fölkelők alig válhatnak már veszélyessékké reánk.

Hercegovina egykori keresztény fölkelői, úgy látszik, tökéletesen lemondottak az ellentállásról, ha valaha szándékukban is volt az. Peko Pavlovics és Simonics, ugy szintén Vukalovics és Petrovics elbocsátottak embereik legnagyobb részét, és csak a kedvező alkalomra várnak, hogy formaliter kijelentsék meghódolésukat.

Hercegovinában eléggé halad a pacificatio munkája. Mind a két felekezeti kereszténynek a legnagyobb erélyvel támogatják Jovanovics faredozásait. A mohamedán elem megbízhatlan ugyan, és az is marad, de a legtöbban lemondtak a siker reményéről. A nevezetesebb bégék közül csak Bajraktarovics áll még a csatatéren, Ennek csapata is csak 400 emberből áll. Az apróbb bandák, melyek Bilek mellett a hegyek közt baranognak, inkább rablók mint fölkelők. Jovanovics még az ősz beállta előtt elkészül a marakodó néppel. Ha egyik vagy másik csapat elhagyja biztoss rejtékét egy ideig még garázdálkodik is, de a hideg és az éhség meg fogja ezeket is pubitni és a síkságra kényszeríteni; itt pedig katonáink csakhamar véget fognak vetni garázdálkodásainak.

A városban minden a rendes kerékvágásban mozog. A csarsija jó vásárt csinál, a boltok kármagok a vásártól, a kármagok keze tele van munkával. Mindenki dolgozhat látni; és a biztonság érzete jótékony hatást gyakorol mindenkire. Az itteni keresztény lakosság fölötté boldog helyzetének megváltozása következtében, és minden alkalommal nyilvánítja ezen érzelmeit. A hercegovinai keresztények loyaltására némi bizonyossággal számítani lehet.

A választási törvény — az aristokratia monopoliuma.

Baritiu Gy. ur lapja az „Observatoriulu” a fennebbi cím alatt egy cikksorozatát közöl, melyből kiemeljük a következőket:

A választási törvény alkotmányos államban, a többi törvények alapját képezi. Milyen az alap, olyan az épület. A keskeny alapról előbb vagy később lehullanak a falak az emberek tejeira.

A halálra sőtett erdélyi románok három elvi ok miatt nyilatkoztak eddig a passiv s mellett: Erdély autonómiaja, a nemzetiség s a választási törvény miatt. Ugy tetszik, hogy az activisták, a két elsőre alig adnak valamit s csak a harmadikat veszik tekintetbe.

Nehogy egyoldalúsággal vagy önzéssel vádoljanak, egy nagy tekintélyű activistának az erdélyi választási törvény ellen felhozott érveit fogjuk itt reprodukálni.

1874-ben történt. A magyar miniszterium elhatározta, hogy az 1848 évi erdélyi választási törvényt továbbra is fenntartja. A magyar országgyűlésen jelen volt összes román képviselők gyűlést tartottak, tanácskozándók a felett, hogy lehetne a miniszteriumot a terv kivételének megakadályozására rábírn. Hosszu József volt balázsalvi tanár, jelenleg miniszteri hivatalnok, ekkor egy munkával állott elő, ily cím alatt: „Emlékirat az erdélyi választási törvény revisiója ügyében”. Ha Hosszu Józsefnek a haza és nemzet iránt más érdeme nem lenne, már ez emlékirat biztosítja neki a honfiai elismerését. Hosszu ez emlékiratban oly tiszta és erős érvekkel küzd a választási monopolium ellen, hogy a miniszterium az országgyűlés többsége egyebet nem mondhatott reá, mint: így akarjuk, nekünk így tetszik. Hosszuinak érveit megismerjük, hogy azok az egész világ, különösen pedig a fiatal sarjadelőltől, kinek van fentartva a jövő, ismereteseek legyenek.

A szerző érdemlegesen bírálván a forradalmi országgyűlésen Kolozsvárt 1848-ban hozott választási törvényt, kimutatja, hogy midőn a nemesek, bojárok a census alól ki vannak véve, midőn a városiaktól csak 300 frtnyi redítés kívánatik, akkor a falusiak 1600 frtot tevő örökséggel kell hogy birjanak, különben nem lehetnek választók. Más szavakkal: több ezer proletár nemes, és vá-

rosi, választó; míg az 1500—1599 frtot érő falusi birtok tulajdonosa nem az, s így a falusi lakosok közül alig 1% élvezi a választói jogot.

Hosszu József az erdélyi lakosokkal s különösen a románokkal üdött gúnyt s gyalázatossgot azon absurd felosztásban is találja, mely szerint az erdélyi 75 követet a magyarországi országgyűlésre küldik. A megyék és vidékek, a szász és székely székek s az 5 szabad kir. város 2—2 követet küldenek, a terület, a nemzetgazdaság s a lakosság számára való tekintet nélkül; a többi 13 taxalis hely 1—1 követet. A törvény szelleme nemzeti gyűlölségen alapszik. 1848-ig választási joggal csak az aristocratia és a polgárság birt. 1848-ban a nép emancipálódott, birtokával együtt; de az akkori országgyűlés játékok üdött ez osztály jogaival, s ez országgyűlés által hirdett egyenlőség, Erdélyen hazugság maradt. Nem így járt el a magyarországi országgyűlés a lakosok többségével, meghatározván az 1847/8 évi V. t. cz-ben, hogy minden 30 ezer lélek, osztály és nemzetiségre való tekintet nélkül, 1—1 képviselőt válasszon. Ez általános szabály alól csak egyes kereskedői és bányász városok vannak kivéve, ha a lakosok száma a 9 ezeret meghaladja. Az erdélyi országgyűlés 75 képviselőből állott, a lakosság számának tekintetbevétele nélkül. Ebből következik, hogy e 75 erdélyi képviselő, semmiben se képviseli az ország lakói többségének véleményét s akarátát.

Azt mondhatja valaki, hogy 1874. óta, ez átkozott törvény változást szenvedett. Változást szenvedett, de reánk nézve rosszabb lett. A felosztás satyrja a jogegyenlőségnek. A városok és falvak 1247—4353 lélekkel 1—1 képviselőt, mások, s épe a két örmény város, 2—2; a megyék 60—213 ezer lélekkel csak 2—2 képviselőt küldenek.

8 megye s 2 vidék 1.217,699 lakossal, többnyire románnal, kik 2.614.592 frt egyenes adót fizetnek, csak 20 képviselőt, 18 város 102,823 lakossal s 297,039 frt adóval, 23 képviselőt választanak. A székely székek 398,546 lakossal s 673,882 frt adóval 10 képviselőt adnak. A szász székek 390,039 lakossal s 1.080,450 frt adóval 22 képviselőt küldenek.

Tehát a megyékből 60,885, a székelyföldről 39,854, a szászföldről 17,502, s a városokból 4470 lakos után egy 1 képviselő.

Talán azt is mondhatják: „Nem tudjátok, hogy 1875 óta Erdély nyílt lett felszatra, a választási kerületek is változás alá jöttek s ezek közül egy pár nyomorult kerület végkép törölve is lett.” Ismerjük mi is ezen quasi reformokat; mely abból áll, hogy a román nép a helyett, hogy nyert volna vagy egy választási kerületet, vesztett azon 12-ből is, melyet nagy nehezen, az 1848-iki törvények alapján megszerezhetett volna.

A Hosszu által kimondott „satyra” tehát ma is fennáll.

A választók qualicacatiójára való különbség azonban a legkeserűbb és leggyalázatosabb satyra. Ime hogyan. Az 1869. év végén történt összeírás szerint a megyékben, 2 román vidékben, s a székely székekben (tehát a királyföld s a városok kivételével) az összes választók száma 81.464-et tett. Ebből 70,770 választó nemes, kiválságot, s csak 10,694 nem nemes, tehát alig 1/7 része. Minden nemes a személyes szavazatnak, tehát a sufrage universal-nak örvend. A nem nemesek 8 frt 40 kr censushoz vannak kötve. Ez a megváltoztatott törvényben is helyet foglalt: Census és privilegium.

Többször mondták s folytonosan ismétlik hogy a földbirtok nagy része az aristokratia kezéi közt van. Nem igaz; épen az ellenkező áll. Erdélyben 3,781,969 mivelés alatt álló jagerum van, mely költkezőleg oszlik fel:

A királyföldön s Naszdvidéken	710,000 jagerum
A 18 városban	60,000 „
A megyékre, vidékekre és székelyszékekre marad	3013,969 „
A nemesek birtokában van	869,395 „

s így a maradék, 2,144,574 a földmivesek kezéi közt van; következéské az aristokratia 1,275,179 jagerummal kevesebbet bir, mint a nép, s mégis 60,076 választóval többet ad, mint a nép. Ez anomáliát Hosszu megszégyenítő előjónak nevez.

Azt is mondják, hogy a román nép ez alkalommal is részt vett a választásokban. Hosszu ezt is kimutatta egy táblázatos kimutatással, melyből tisztán kilátszik, hogy a román nép, még ha akarna is, még akkor se vehetne részt az országgyűlési képviselő választásokban.

Van 70,736 választó, nemes, census nélkül; 7577 választó, nem nemes, 8 frt 40 kr census-sal, s 2754 választó, a községek képviselői.

Hogyan van tehát Erdély, hol az 1,300,000 román képviselő? A nemesek által? Sehogy se. Ha kivesszük a 70,736 nemesből az 5 székelyszékre eső 47,087-et, marad a megyékre 22,649 nemes választó. De e nemesek csak saját személyeket képviselik, nem pedig a népet, se a román nemzetet. Azért Hosszu nyíltan és önérzettel állítja, hogy Erdély nincs képviselve a magyarországi országgyűlésen, s az itteni nemesség a választói jogot monopoliumban bírja; mégis az aristocratia követeli, hogy a nép capituláljon s ismerje őt el képviselőjének.

A felületes emberek azt mondják, hogy az aristocratia a legtöbb állam-adót fizeti. Ez sem igaz. Az egész Erdélyre eső földadó 1,316,147 frt. Ebből a királyföldre s Naszdvidékre, a hol

nincsenek nemesek, 262,087 frt esik; a többi városokra 54,810 frt; az egész nemesi osztály tehát 310,134 frtot, a nem kiválságot nép ellenben 689,116 frt földadót, tehát 378,982 frttal fizet többet, mint a nemesség. Ezért is megérdemelné a nép, hogy a törvényhozó testületben mások legyen képviselve.

Ha tehát — végzi nevezett lap — a választási törvény a jogegyenlőség satyrja; ha az megszégyenítő előjog; ha az a románokat a passivitásba sodorta; ha az fültékenységet, keserűséget és gyűlöletet okoz; ha az, az unioba ütközik; ha Erdély e törvényről fogva nem lehet képviselve a magyarországi országgyűlésen: akkor senkinek sincs joga, hogy tőlünk capitulatiót és megalázódást kívánjon.

SZABÁLYRENDELET

Kolozsvár sz. kir. város köztetetőinek kezeléséről. (Vége.)

22. §. A temetőmunkához szükséges anyag-szereket és eszközöket kellő időben beszerzi, s azoknak jókarban tartásáról gondoskodik.

23. §. A temető-öröket szükség szerinti számban — a cseléditörvény értelmében — szerződési és elbocsátja.

24. §. Felügyel arra, hogy a temetőörök, az előszabott sírásókat és egyéb teendőket pontosan teljesítsék s mindenki iránt tiszteltteljes és illemtes szolgálattésséggel viseltessenek.

25. §. A temetőörök azon örök, ki a temetőfelügyelőtől veszi utasításait, minden intézkedéseit, a mennyiben az általános szolgálattételre vonatkoznak, teljesíteni kötelesek.

26. §. Temetőkör az illető felek a temetőhelyek és sírok iránti rendelkezéseit a temetőben lakó örök adják fel, kinek kötelessége azt haladéktalanul a temető felügyelőnek bejelenteni.

27. §. Az illető temető örök gondoskodni kell arról, hogy a kimutatott helyre szabályszerűen ásandó sír a koporsó nagyságához képest elég nagy legyen; mígvegre köteles a megrendelőktől pontos mértéket venni.

Mulasztás esetén a felmerült hátrányért felelősséggel tartozik, a miért és időt iabban megintés, másodikban elbocsátással büntetetik.

28. §. Temetés alkalmával mindenik örök és pedig az előszabott és általuk beszerzendett egyenruhában — betegségit elcsat kiive — jelen kell lenni; a koporsó elbocsátását és elhelyezését a legkegyesebb és ünnepélyesebb módon végezni, és azon földel, mely a sírgödörbe nem fér, a sírt felhantolni.

29. §. Semminemű temetést nem szabad végezni, míg az illető halottkúmi okmány nem kézbesítettik, s az illeték le nem fizetettik.

30. §. Kötelesek az örök az útakat télen a hótól, nyáron a gázról, mindig idejekorán megtisztítani, és a már megtisztított utakra a temetőfelügyelő által a szükség szerint megszerzendő kavicsot a vett rendelet szerint elteríteni, s a felett is őrködni, hogy a temetőben levő sírkövek, melyek a sírok megújításakor elmozdítottak, visszahelyezés, vagy újat felállítása alkalmával a meghatározott vonalba állítsassanak, sírkövek, emlékek és tiltványok ne rongáltsassanak.

31. §. A nagytetetői örök illetményét szegődtezők alkalmával a temető-bizottság állapítja meg, s utalványozza havi utólagos részletekben.

32. §. A kistemetői örök fizetése az ott általa ásott sírdíjakon kívül, havonként egy forint, mi az ott igénybe vett sírok díjaiból fedeztetik.

33. §. A temetőöröknek tilos rendes fizetésükön kívül temetőkör valami fizetést vagy ajándékot követelni.

34. §. A temetőben lakó örök nem szabad idegen embert szállásba fogadni; ellenben kötelessége a temetőkaput este pontosan bezárni, és reggel kinyitni.

Kapunyitás nyárbán reggel 6, téiben 8 órára; zárás nyárbán esti 8, téiben 6 órára határozatik.

Kolozsvárt, 1877. május hó.
Gothárd József,
számvévő.

A fennebbi szabályrendeleti javaslatra a városi közegészségügyi bizottság a következő megjegyzéseket tette:

1) Véséseék ezen temető körül egy 1-2 méternyi magasságú köfáll, vagy növeléssék körülte egy jól fontott eleven kert, mely azonban oly sűrű legyen, hogy azon átbuv lyukak még csak kisebb állatok részére se maradjanak; és azon esetre, ha a temető köfálll véteit körül, az a fenit magasságnál nagyobb ne legyen, mert akkor a léghuzamnak akadályul lehetne.

2) Adassék meg a temetőnek most mindjárt a diszkret forma, és nagyra növdés terebélyes fák kikerülésével azonnal fásittassék be.

3) Osztassék be a temető:
a) közsírhelyekre,
b) család síroira, és
c) sírboltokra;

és jelöltsék ki ezekre egy sorrend, melytől eltérés ne legyen.

4) Osztassanak be a közsírhelyek felnőttek, és 10 éven alóli gyermekek sírhelyeire, és azon gyermekek sírokat, melyek nem valamely családi sírhelyen foglalnak helyet, a felnőttektől külön választva legyenek.

5) Állítsassék fel a közsírok mélysége, hossza, szélessége és egymástól távolságára nézve egy ál-

talános szabály, és a felnőtték sírjainak mélysége és hossza határozottasság 2 méterre, szélessége 1, egymástól távolsága pedig 1 $\frac{1}{2}$ méterre. A gyermekek sírjainak mélysége 1 $\frac{1}{2}$ szélessége 1 $\frac{1}{2}$, mélysége 1 $\frac{1}{2}$, egymástól távolsága pedig 1 $\frac{1}{2}$ méterre.

6) A közsíroknak kőfallal burkolása, valamint azok békertelése tiltások be.

7) A családi sírhelyek külön is békertelhetők, több koporsóknak azonban egymásra halmozása nem lenne megengedendő; de miután ez itt Kolozsvárt rég idők óta így szokás, ha csakugyan meg nem gátolható, szabályul állításuk meg, hogy az egymásra jövő koporsók között legalább 1 $\frac{1}{2}$ méter földréteg érintetlen maradjon és a legfelső koporsó 1 $\frac{1}{2}$ méternyi földdel legyen befödve.

8) A sírok felbontására különös gond fordítások és állítások fel egy szigorú szabály melynek folytán a sírokon minden beomlás vagy repedés azonnal kijavítandó legyen, és oly sírhant, melyet kegyelet nem ápol, fűmaggal vetessék be.

9) A családi sírboltok a temető falai mellett szorosan sorrendben álljanak és kőfalból legyenek építve, úgy azonban, hogy azokban minden egyes koporsó számára temetés után rögtön befalazható fülkék legyenek és falaztassanak is be, míg magából a sírboltból, de nem a fülkéből is, szelelők lehetnek a tetőn keresztül vezetve. Végre

10) Építessék egy tisztességes kisdudalot kamara, hova a távolból ide szállítandó hűlők a temetés idejéig beállíthatassanak. Csontház azonban közegészségi szempontból ne építessék, és a sírásók utasítandók, hogy a netalán ázás közben felszínre jutott csontokat az ásandó u. sírok fenékre temessék be.

A közsírok felbontására felnőttéknél 30, tíz éven alóli gyermekeknél pedig 15 év állítások határidőül meg.

Kolozsvár, július hó 8-án 1878.
Dr. Bakonyi József. Dr. Szóts Emil.
Dr. Barthá János.

Kolozsvári löversenyek.

Első nap.

(1878. szeptember 10.)

(Erdélyi di. — Államdi: 300 drb. tízfrankos arany. — Hölgyek dija. — Államdi: 200 drb. tízfrankos arany.)

Ragyogó verőfény, enyhe meleg, szépségű közönség, kíváncsi érdeklődés, a lovaregylet sűrűlő matadorai, aztán egy csomó tarka-barka jockey és egy csomó szép versenyló: im ezek várakoztak tegnap türelmetlenül a verseny kezdetére. Türelmetlenül, mert a program pont 2 órára jelezte az indulást; de valami vita támadt s amiatt aztán csak pont 1 $\frac{1}{2}$ órakor állott ki a sikra Melinda és Rabló.

Melindát br. Wesselényi Béla nevezte, a Rablót meg gr. Teleki Géza; az előbbi egy szép öt éves pej kanca, az utóbbi egy roppant tüzes, sárga paripa, mintha mind villámszikrákat szórakoztat volna: úgy ragyogott szép arany sárga szőre a verőfényen. Melinda már sokkal csendesebb vérűnek látszott: olyan nyugodtan lépdelt a gyepré, mintha számba sem venné fészékdőző ellenfeleit.

Távolság 4828 méter (háromszor a pályát) volt, tét 25 ft. Fuss vagy fiessz.

Melinda kezdte meg a vezetést; a második kerülőre a Rabló egy lóhosszal elébe vágott. De a dícsőség csak a harmadik fordulig tartott: itt a Melinda ismét elhagyta őt s hasztalan volt a tüzes sárga minden erőlködése: Melinda száguldozt be győztesen.

A második dija (300 drb. 10 frankos arany) nyolcz nevezés történt: 5 br. Wesselényi Béla, 1 br. Bánffy Ádám és 2 gr. Teleki Géza részéről, br. Bánffy visszalépett s így csak br. Wesselényi és gr. Teleki maradtak a versenyre, még pedig br. Wesselényi is csak három lovat állított a sikerre, kettővel visszalépett. Zebetta, öt éves fekete kanca, Finom Rózi négy éves sárga kanca és Babám három éves pej kanca volt a három versenyló, melyekkel szembe gr. Teleki Géza a Beladonnát, három éves pejkancazt állította.

Távolság 3216 méter volt.

Szinte előre lehetett látni, ki lesz a babér; de hogy br. Wesselényi három lova közül melyik érkezik be elsőnek: erre nézve is csaknem biztosak voltak azok, a kik tudták, hogy Finom Rózi az olyan jockey lovagja, a ki a híres Kincsemmel szokott babérokat aratni.

S valóban Finom Rózi kezdte meg a vezetést és vezetett folyvást, úgy hogy versenytársai még közelébe sem juthattak. Utána jött a fekete Zebetta, mely bizonyosan elsőnek érkezik be, ha rajta ül a Finom Rózi lovasa; harmadik volt a Babám, s negyediknek maradt a gr. Teleki Beladonnája.

Ilyen sorrendben került meg a négy lókész a pályát. Természetesen: az ilyen futás mi érdekelt sem kelt a közönségben. Tulajdonképpen is verseny, legalább nincsenek változó esélyek; e nélkül pedig nagyon unalmas végig nézni. Legfennebb az nyújtott e futásnál egy kis szórakozást, hogy a Finom Rózi jockeyja valószínűleg azt képzelte, hogy a Kincsemen ül; úgy rohant előre, mint a szélvész s legalább is 200 lépéssel előbb száguldozt be, mint vetélytársai.

Sokkal érdekesebb volt ennél a harmadik és negyedik futás.

A harmadik dija (hölgyek dija) br. Wesselényi Béla három lovat, br. Bánffy György

egyed, és gr. Teleki Géza szintén egyet nevezett; de Wesselényi Béla kettővel visszalépett, valamint gr. Teleki Géza is; s így a versenytérre csak br. Wesselényi Béla Bokrétaja, egy három éves pejkanca és br. Bánffy György Sárka csikója, egy három éves sárga mén lépett ki.

Emelte a verseny érdekét az, hogy utlovárokat lovagoltak: a Bokréta Jéky főhadnagy, a Sárka csikót maga a tulajdonos.

Mindkét ló igen szépen egyenletesen futott s az utolsó pillanatig kétségbe tette egymásnak a győzelmet. Folyvást csak egy egész vagy fél lóhosszal tudták egymást megelőzni. Először Sárka csikó vezetett; nemsokára azonban lankadni kezdett s a Bokréta elébe vágott egy fél lóhosszal. Ez a távolság az utolsó fordulónál már kisebbedett a Sárka csikó javára. De ez már ekkor ki volt merülve s már hasztalan volt a sarkantyúzás a Bokréta már nem tudta többé megelőzni, mely után a Sárka csikó éppen egy fél lóhosszal érkezett be.

Az atolsó futásra öt nevezés történt volt: bármint br. Wesselényi Béla, egyet gr. Festetics Pál, egyet pedig gr. Szatmár János tett. Ezek közül br. Wesselényi kettővel és Festetics gr. visszalépett. Futottak tehát, br. Wesselényi Béla Banillája és gr. Szatmár János Altonája: az előbbi egy 3 éves fekete kanca, az utóbbi három éves sárga kanca. Altona már 16 díjt hozott gazdájának, különböző gyepeken; s ha ehhez hozzáveszük, hogy a Kincsem jockeyja lovagolta tegnap is: biztosra lehetett venni az eredményt, ami az lón, hogy Altona vezetett elejétől végig s több lóhosszal megelőzte Banillát, elragadta előle az 200 drb. 10 frankos államdíjat, melyre már nemsokára az erdélyi részeken, hanem egész Magyarországon bárhol elletett versenyló futhatott.

S. A.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Jászai Mari asszony, mint a Nyelvőr munkatársa.

A Nyelvőr legújabb füzetében Jászai Mari asszonytól, a nemz. színház kitűnő tagjától is találunk egy kedves irodalmi apróságot. Jászai Mari asszony azzal kedveskedik a Nyelvőrnek, hogy a sokat rágalmozott ivad szó népieségének bebizonyítására a következő történetét beszéli el: "T. Szerkesztőség! A legkedvesebb, legalább nekem legkedvesebb kis városból, Kun-Szent-Miklósról írom e rövidke közleményt.

Egyik itt működő pályázatnómet látogatam meg. Beszélgetésünk közben kedves öreg háziaszonyának, a ki szintén jelen volt, még öregebb szekrényén egy igen-igen régi cserépkancsót pillantok meg. Leveszem és bámulom furcsaságát.

— Hol vette ezt néne? Nem adná el nekem? Én szeretem és gyűjtöm az efféle ócska csetreszt.

— Ó kérem az asszonyságot, régi holmi ez! Egyik üstünknek csinátja egy fazekas komája a nevenapjára. Tecczik látni, itt a nyaka körül az esztendő számot, szép kék mázból: 1732? Itt alább a hasán még magát az üstünk fekete báránbőr subába, erre a boldogtalan hosszú süvegbe a fején, kezibe bötta; előtte meg a nyája zód mezőn? Mer ő is juhász ember vót, az isten nyugtassa meg, min mink vagyunk mi. Sok urak kérték már ezt a jóságot tülem; mivel igen elműt már az igen formájú cserépedénynek az ivaggya. De hát az üsapánk emlékeztetire csak megtartom.

— Ivadja? Ivadja? E szó hallatára elfeledtem a kancsót.

— Megálljon néne, megálljon! Kitélt tanulta ezt a szót hogy: ivad?

— Kité? kérdi bámulva. Hát kedves asszonyom, attú, a kité beszéni tanútam, az édes atyámtól; ő meg az övétől. Nem igen úrias szó biz az; de hát mink má hozzá szoktunk.

— És honnan származott ide a családjuk, kedves néne?

— Szemmiklósiak vagyunk mink asszonyom gyökereitől. Minden familiánk innen származott. Kun-Szent-Miklós, 1878 július 24.

Jászai Mari.

A Nyelvőr szerkesztője, Szarvas Gábor a fenti közleményre csillag alatt ezt jegyzi meg: „A szót mi huzzuk alá, azért, mert Baksay Sándor, a ki az ivad kitalálói ellen a következő jámbor óhaját bocsátotta világra: „Szeretnék csomót kötni a nyelvén, a ki ezt a 'szót a mi emberséges magyar nyelvünknek a nyakára kötötte koloncznak" (I. Nyr. VII. 79—80.) Baksay Sándor éppen kunszentmiklósi lakos — jó régi idő óta."

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1878. szept. 21.

— József főherceg ő fensége ma reggel érkezett meg M.-Vásárhelyre. Az indóháznál a tisztai kar, a polgárság és rendőrök fogadták ő fenségét, ki minden innepélyességet kizárni óhaj. Ő fensége e hó 27-ig lesz M.-Vásárhely vendége.

— A színházban tegnap a „Mama," ez a jó magyar vigjáték került színpadra, ha nem is kitűnő, de elég jó előadásban Szentgyörgyi pompás Szegfi ur volt; Krasznainé elég jó „mama" volt, éppen úgy mint Hunyadi Margit a Czili és Gerő Lina az Eszike szerepében kiteljesített oldották meg feladatukat. Id. Szilágyi Béla a konfidens komorányokat személyesítette elég jól, Abonyi pedig (Ormi Béla) szerepében mozgott könnyedén és Krasznainával együtt (Berki) jól tudta szerepét.

— A vízkárosultak javára Burckhardt Ágoston assz. és Hancz Erzsébet k. a. által rendezett tárlaton holnap (vasárnap, szept. 22-én) lesz a sorsjegyek húzása délután 2 órakor az ev. ref. nyomda helyiségében. Figyelmeztetjük rá azokat, kiknek sorsjegyeik vannak.

— Sebesültjeink számára a kis Gansl Fanny k. a. egy csomó sebekötéléket és tépést hozott el szerkesztőségünkbe, melyet annak idejében rendeltetési helyére fogunk juttatni.

— Marosvásárhelyről írja leveleznők, tegnapi, szeptember 20 ikáról: „Ma délután 12 órakor utoljára megkondultak a vészjelző harangok városunkban. A Tyukser utcában a Nagy Ádámné házában, Stuckheil Gyula kir. adófelügyelő szállásán történt ki a tűz, s a fedeleit egészen elhamvasztotta; habár a szomszédos faházak tűzfészek nagy veszélyben forogtak, ügyes tűzoltóknak sikerült a tűz tovább terjedését megakadályozni. A r. g. n. s.

— A külföldi ügyei gazdasági egyet által rendezendő kiállítás nem mint irkut volt október hó 3—4 napján, hanem október hó 2—3 napján fog megtartatni.

— Háromszék megye rendkívüli közgyűlése f. hó 25-én d. e. 10 órakor fog megtartatni a megye nagytörvényes. Főtárgyat a gyámügyi és gondnoksági szabályrendeletek sietős átmozgása kérdése képezendő. Tárgyaltnak ezen kívül min. leiratok, megyei iratok, megyei- és községi ügyek.

— A sepsi-szegyörgyi ev. reformátusok üresedése jött lelkesítő állomásra pályázók közül próba-szónoklatot tartott Tolvaly Zsigmond és a mult vasárnap dr. Bartók György.

— A házipar-egyesület kiállítás S.-Szent-Györgyön véget ért. Látogatókban nem volt hiány; sőt tekintve a körülményeket, elég számos vendégnek örül. Igen sok kiállított czikk kelt el, a melyeket leginkább távol lakók vásároltak meg mutatványul a háromszéki szövő tanműhely első bemutatott gyümölcséből.

— Dicső-Szent-Mártonban megalakult a tüzoltó-egylet. Főparancsnoknak Frits Rezső, alparancsnoknak Székely János választottak meg. Az éppen itt működő, Homokai igazgatása alatti szintén az egyet javára több működő közreműködésével e hó 17-én egy szini előadást rendezett, mely igen szépen sikerült és táncszal végződött s az egyletnek 47 frt tiszta jövedelmet hozott.

— Tisza Kálmán kormányelnök ma, szombaton Gesztre megy, hol pár napot tölt. A jövő héten valószínűleg a kabinet minden tagja Budapesten lesz és fontos miniszteri ülések vannak kilátásban. Gróf Szapáry Gyula tegnap érkezett a fővárosba; kinevezetése azonban nem igen fog megtörténni a jövő heti tanácskozások előtt.

— Gorove István betegségről szármaló hírek, a „N. H." szerint tulzoltak. Gorove hírtelen rosszulles csakugyan szűkségessé tette dr. Korányi leutazását, ki azonban már visszatért a fővárosba, mintán Gorove állapota nem ad okot az aggodalomra.

— Erdőri szakvizsgák. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter kihirdeti, hogy az „erdőri szakvizsgák" ügyében a vizsgálat folyó évi október hó 15-én, esetleg a következő napokon Budapesten, Besztercebányán, Kolozsvárt, M.-Szegeden, Temesvárt, Ungvárt és Kaposvárt fogják megtartani.

— Pulszky Ferenc az jelen politikai állapotokról, a „P. N." szerint, tanulmányt írt. A tanulmány címe: „Magyarország válságos helyzetéről." A tanulmányt a „Havi 'Szemle" című vállalat októberi füzete közli.

— Szász Károly előadásai Miltonról és „Elvesztett Paradisomról", utólag fölvetettek a budapesti egyetemi előadások közé. Szász Károly e félévben nem szándokozott előadásokat tartani, de a bölcsészeti kar hallgatók egy küldöttsége számos alálrassal ellátott iratban kérte föl a „Világirodalom nagy eposzai" című ciklusának befejezésére. Első előadását tegnap délután tartotta, s azután hetenként egyszer, két-két órai tartammal, pénteken délután 5—7-ig.

— Nándorfehérvári táviratok szerint az újszülött Sergej hg. e hó 15-én éjjel meghalt.

— 30 milliónyi sikkasztásra akadnak Olaszországban. A „Spettatore" jelenti ugyan is, hogy az elkövetett egyházi vagyon kezelésével megbízott 30 millió sikkasztott el, melyet csak imént fedeztek fel.

— A gyerek. Az olasz királyi párral történt, beszéli a parmai „Gazetta". A királyi pár ugyanis a trónörökösével egy olasz városban menőn keresztül a szokásos üdvözlések után egy községi tanácsos kedélyesen közelebb lépett, szívélyesen megveregette a kis királyi orcsáját, mondván: „Szépén nő a gyerek."

— Perrod konzul meggyilkoltatása ügyében indított vizsgálatból — mint Dobójból jelentik — eddigelé kitűnt, hogy Perrod szept. 2-án a Boszna folyó balpartjára vitette át magát s fél nap alatt Zepcsébe ért. A gyilkosságot szept. 3-án korán reggel követte el Zepcsétől délre egy fűrészalom mellett hét haramja, kik közül Zepcsébe már ötöt elfogtak és vizsgálat végett Szerajevába kísérték. Nyomozzák a főzinkost, Omer agát, ki most egy kis bandával Vlaszics-Planina körül kóborol.

— A német festők második congressusa ez évben október 31-től november 2-ikáig tar-

tatik meg Lübeckben. A congressus alkalmával kiállítás is leend.

— Paraszt-lázadás. E hó 24-én Anyás — a kiterjedt ógról Pallavicini-főle uradalmak egyik majorja — mint a Szegedi Napló írja — rómes eseménynek volt színhelye. — Most van a cséplés ideje s a gépnél alkalmazásba fogadott munkások — szegvári parasztok — mind perzentések, vagyis olyanok, kik munkabér fejében a tiszta buza száz köbfe, vagy zsákja után bizonyos — rendszeren három — percentet kapnak. Tudva azt, hogy kellő felügyelet hiányában a munkások által családok, roppant visszaélések követtetnének el: Pacher A. kasznár, mint hű tisztviselő, megkötötötét éberséget, hogy az uradalomra semmi ilyféle kár ne háromljon. Persze, ez a parasztnak nem tetszett s talán ez volt alapja, előidézője a szombaton történt véres eseménynek. Ugyanis Pacher e napon a munkások között időzött s aligha volt megelégedve a kimutatott eredménnyel vagy végzett dologgal, mert erőlyesen és szigoruan lépett fel, ami szováltatva adott alkalmat. A parasztnak zugni kezdtek, a kasznár férfias magatartása pedig csak olaj volt a tűzre. Mig Pacher cselődjét maga mellé hívhatta volna, a felbőszült parasztnak megrohangatott s anélkül, hogy magát védhette volna — botokkal, vasvillákkal összeverték. A láma és kiabálásra előrohantak a kasznár cselődjéi és béresei s most ezek és a parasztnak között véres küzdelem fejlődött ki. Vagy 20 ember életveszélyesen megsebesült, mikor a béresek — csekélyebb számban lévén — futásnak eredtek. Nem kellett több a győztes parasztnak! Összetörték mindet, a mi kezükbe akadt, a gazdasági eszközök nagyobb részét szétrombolták, s hogy a győzelem teljes legyen: felgyújtottak 5 szalag tiszta búzát, melynek ára a legcsekélyebb számítás szerint is negyvenezer forint. Mire a majorság összes cselődjéi és huszárai felkerekedtek, a nemes had már akkor széteszolt. Pacher öt súlyos fejszebből vérezve, ájtalan vitetett lakására s bár teste többi részén is súlyos sebeket kapott, a gyorsan alkalmazott orvosi segély talán képes leend megmenteni életét. A tettesek befogattak. A törvény keze kiméri méltó büntetésüket, de a roppantkár, melyben nem egyedül az uradalom részesül, nem lesz megtérítendő.

— Új szentek. Liverpolból a „Wyoming" gőzösön mult szombaton körülbelül 500 mormon hitre tért egyén ment el Utahba. A „megtértek" nagyobb része Németországból való.

— Laube Henrik szerdán ülte meg hetvenketedik születésnapját. A Stadttheater tagjai szívből gratuláltak egy főnöküknek, kívánva, hogy még soká működődjék a német színház érdekében. Az öreg ur elérkezéskor megöntött köszönetet. Színháza művészei értékes ajándékot is nyújtottak át neki.

— A sárgaláz. Uj-Orléansból jelentik e hó 16-káról: A sárgalázban tegnap 59 egyén halt el, Vicksburgban 18 és Memphisben 90. A betegedések száma apad. Uj-Orléansban a halálozások száma e hó 16-án 73 volt, megbetegedtek 108-an. Memphisben alig észrevehető apadás állott be a járványban. A halálozási esetek a nevezett napon 40-en felül emelkedtek.

— Nagy óralopás Zürichben. A bécsi rendőrséget értesíté a zürichi rendőrség, hogy a mult szombaton éjjel Bayer zürichi órás boltját tolvajkölcséssel felnyitották és sok értékes holmit ellopott jelentékeny számu arany és ezüst remontoir, horgony órákon kívül elvittek 21 aranyláncot, 11 aranyérmét, 7 aranykapsot, 10 arany kulcsot, arany fülöngyöt, 71 ezüst láncot és sok más becses portékát. Az összes kár 40—50 ezer frank-ra rug.

— A Themzén történt szerencsétlenség folytán még mindig hiányzik 30—40, kiknek holtteste valószínűleg a tengerbe vitetett le. Ed. dík összesen 625 holtat találtak meg, a megmenekültek összes száma csak 130. A segélyösszeg eddig a 16 ezer fontot meghaladta. A megtaláltak közül összesen csak 6 nőt, 3 gyermeket s 1 férfit nem lehetett fölismerni.

— Nasr-Eddin nagy pompával vonult be mult hó 7-én országának fővárosába. Kíséretében 40 ezer állat: ló, öszvér, teve s csaknem ugyanannyi ember volt s ezeknek nagy küzdelmükbe került a kíváncsian előrenyomuló teherani lakosok között bevonulni. A sah megérkezését az ország határára a fővárosban 101 ágyúlövés hirdette s ugyanazon este önkényes kivégzés és nagy tűzi játék volt. Megérkezése után egész sereg ünnep tartott. A sah különben ezen utjával kapcsolatos számos reformot akar létesíteni. Legfontosabb ezek közt a posta s távirda rendszeresítése, továbbá új vasutak kiépítése. Teherant gázzal akarják kivilágítani, új adó- s katonai rendszert szerveznek, egy szóval minden tekintetben lázas mozgalom uralkodik.

KÖZGAZDASÁG.

Értesítés a keleti marhavész állásáról.

A f. évi szeptember hó 3-tól bezárólag 10-ig beérkezett hivatalos jelentések szerint, a keleti marhavész uralg, és pedig: Szebenmegyei Sellenberk és Nagy-Disznód községeiben.

Sellenberken, a vésznek f. évi április hó 20-án történt kitérőse, illetve hivatalos megállapítása óta, megbetegült 666 db, ebből felgyógyult 254, elhullott 410, lebunkóztatott 8 beteg és 11 darab vészgyanus.

N.-Disznódon augusztus hó 4-től, vagyis a kórnak hivatalosan történt constatálásától fogva, megbetegült 16 db, ebből elhullott 1, lebunkóztatott 15 beteg és 42 db vészgyanus.

Temesmegyei Dubovác községben a marhavész már megszűnt.

Hórvát-Szavonországnak, a zágábi főhadparancsnokságnak f. évi szept. hó 4-én 15,652. sz. a. kelt felirata szerint, a boljei kerületben Jakovo községben a keleti marhavész kiűtött.

Az osztrák tartományokban, a cs. kir. belügyministeriumnak f. évi szeptember hó 9-dikén 12,289. sz. a. kelt átirata szerint, a marhavész ujabban fellépett Kozikán és Vrgoracz községben, a macarsai kerületben, s ugyanezen kerület községeiben uralg még Metkoviczon, Vidonje- és Dobranje-ban.

Kelt Budapest, 1878. évi szept. hó 18-án, A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministeriumtól.

Piaczok árai.

— Kolozsvár piaci árak 1878. szeptember

5-ről tisztabúza 4 frt 50 kr, rozs 3 frt 40 kr, zab 1 frt 35 kr, 100 kilo széná köve 1 ft, 40 kr, alomszalma — fr 90 kr, zsupszalma, 1 frt 50 kr, egy köbméter fa nem usztatott 2 frt 50 kr, 1 kilogramm fagygyugyertya 50-től 60 kr, marhahús 42 kr, konyhalisz 24 kr, rizs 28 kr, 1 liter gyöngykása 12 kr, borsó 16 kr, lencse 10 kr, paszuly 18 kr, köles 18 kr, egy hectol. burgonya 1 frt 75 kr, klg. kő 9 kr, disznózsír frt — 74 kr, bors — frt 88 kr, hagyma 7 kr, fokhagyma 20 kr.

— A nagy-váradi piacton 1878. évi szept.

16—17-ik napján tartott országos vásárbán eladott természetmények- és élelemszereknek vásári árjegyzéke. 1 hectoliter tiszta buza 5 forint 10 kr, kétszeres buza 3 frt 80 kr, rozs 3 frt 30 kr, árpa 3 frt 95 kr, zab 2 frt 40 kr, tengeri 5 frt — kr, borsó 13 frt 50 kr, lencse 13 frt 50 kr, bab 8 frt 20 kr, köleskása 10 frt — kr, burgonya 1 frt 20 kr. 100 kilogramm kenyérliszt 14 frt — kr, széná 2 frt 50 kr, szalma 1 frt 20 kr, szalonna 60 frt — kr, 6 kilo zsupszalma — frt 8 kr, 150 dkgr. alomszalma — frt 3 kr, 1 köbméter tűzifa 3 frt — kr, 1 kilo marhahús — frt 42 kr, 50-től gyertya — frt 66 kr, lámpaolaj — frt 56 kr, egy liter ó-bor — frt 30 kr, új-bor — frt 20 kr, pálinka — frt 18 kr, szilvapálinka — frt 54 kr, szesz — frt 33 kr, egy métermázs kő 10 frt 60 kr, nyers fagygyu 28 frt — kr, olvasztott fagygyu 48 frt — kr, szappan 38 frt — kr, egy hectoliter ó-bor 15 frt — kr, új bor 9 frt — kr, mész 1 frt 50 kr, kemény faszen 1 frt — kr, kendermag 8 frt 50 kr, köles 5 frt — kr, dió — frt — krt repce 10 frt 80 kr, mogyoró — frt — kr, asz-szu szilva — frt — kr.

— Deési piaci árjegyzéke: szept. 17-ről.

Egy hectoliter Tisztabúza 6 frt 60 kr, elegybúza 4 frt 20 kr, rozs 3 frt — kr, zab 1 frt 20 kr, 100 klg. széná 3 frt, 20 kr, alomszalma 1 frt — kr, zsupszalma 2 frt, — méter fa 2 frt, egy kilog. marhahús 32 kr, konyhaliszt 16 kr, egy liter borsó 12 kr, lencse 18 kr, paszuly 8 kr, köles 18 kr, egy hectoliter burgonya 1 50 frt, egy kilog. disznózsír 80 kr, hagyma 3 kr, fokhagyma 24 kr.

— Deési piaci árjegyzéke: szept. 17-ről.

Egy hectoliter Tisztabúza 6 frt 60 kr, elegybúza 4 frt 20 kr, rozs 3 frt — kr, zab 1 frt 20 kr, 100 klg. széná 3 frt, 20 kr, alomszalma 1 frt — kr, zsupszalma 2 frt, — méter fa 2 frt, egy kilog. marhahús 32 kr, konyhaliszt 16 kr, egy liter borsó 12 kr, lencse 18 kr, paszuly 8 kr, köles 18 kr, egy hectoliter burgonya 1 50 frt, egy kilog. disznózsír 80 kr, hagyma 3 kr, fokhagyma 24 kr.

— Deési piaci árjegyzéke: szept. 17-ről.

Egy hectoliter Tisztabúza 6 frt 60 kr, elegybúza 4 frt 20 kr, rozs 3 frt — kr, zab 1 frt 20 kr, 100 klg. széná 3 frt, 20 kr, alomszalma 1 frt — kr, zsupszalma 2 frt, — méter fa 2 frt, egy kilog. marhahús 32 kr, konyhaliszt 16 kr, egy liter borsó 12 kr, lencse 18 kr, paszuly 8 kr, köles 18 kr, egy hectoliter burgonya 1 50 frt, egy kilog. disznózsír 80 kr, hagyma 3 kr, fokhagyma 24 kr.

— Deési piaci árjegyzéke: szept. 17-ről.

Egy hectoliter Tisztabúza 6 frt 60 kr, elegybúza 4 frt 20 kr, rozs 3 frt — kr, zab 1 frt 20 kr, 100 klg. széná 3 frt, 20 kr, alomszalma 1 frt — kr, zsupszalma 2 frt, — méter fa 2 frt, egy kilog. marhahús 32 kr, konyhaliszt 16 kr, egy liter borsó 12 kr, lencse 18 kr, paszuly 8 kr, köles 18 kr, egy hectoliter burgonya 1 50 frt, egy kilog. disznózsír 80 kr, hagyma 3 kr, fokhagyma 24 kr.

— Deési piaci árjegyzéke: szept. 17-ről.

